

PROTOKOLL

29.03.2021 nr 1.11-41/134

Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi 2021-2027 rakenduskava ettevalmistava ekspertkomisjoni viies istung

Toimumise aeg ja koht: 29.03.2021. a veebis (Skype)

Algus kell 13.00, lõpp kell 15.50

Juhatas: Siim Tiidemann (Maaeluministeeriumi kalanduspoliitika ja välissuhete aseksantsler)

Protokollis: Merle Vesiloo (Maaeluministeeriumi kalamajandusosakonna kalanduse arengu büroo nõunik)

Tulenevalt koroonaviiruse COVID-19 levikust tingitud piirangutest (siseruumides keelatud avalikud koosolekud ja üritused), toimus ekspertkomisjoni istung veebis Skype vahendusel, millest võtsid osa nii ekspertkomisjoni liikmed kui ka istungil kuulajana osalenud.

Päevakord:

1. EMKVF 2021-2027 prioriteet I toetusmeetme „Püügivahendi parendamise toetus“ tutvustamine
2. EMKVF 2021-2027 prioriteet III toetusmeetme „Kalanduspiirkonna kohaliku arengu strateegia rakendamine“ tutvustamine
3. EMKVF 2021-2027 rakenduskava meetmete struktuur
4. Kalalaevastiku toetamise tingimused
5. Muud küsimused

Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi 2021-2027 rakenduskava ettevalmistava ekspertkomisjoni istungi juhatas sisse komisjoni esimees – Maaeluministeeriumi kalanduspoliitika ja välissuhete aseksantsler Siim Tiidemann.

1. Toetusmeetme „Püügivahendi parendamise toetus“ tutvustamine – kalamajandusosakonna kalanduse arengu büroo nõunik Margus Medell

Kuulati: kalamajandusosakonna kalanduse arengu büroo nõunik Margus Medell 'i ettekannet „Püügivahendi parendamise toetus“.

Küsimused ja vastused, sõnavõttud:

Heino Vipp: täpsustan, et tegemist on hülgekindlamate, mitte hülgekindlate püünistega (tulenevalt Riigikohtu lahendist).

Aleksei Lotman: kas saan õieti aru, et hülgekindlam püünis on selline, et hüljes ei pääse mõrda lõhkuma ning ei pääse ka mõrda sisse ja ei upu ära?

Ain Soome: jah, hülgekindlamat mõrda hüljes ei lõhu ja ei pääse ka mõrda sisse.

Valdur Noormägi: kui mikro- või väikeettevõtte on püünise omanik, kas siis ei saa toetust taotleda? Kas toetust taotletakse rannapiirkondade meetme alt? Väikeettevõtete jaoks on toetusmäär olnud 50%.

Ain Soome: taotlejaks saab olla püügiõiguse omanik. EMKF-s oli ka toetusmäär 80%, selleks on ette nähtud eraldi meede.

Siim Tiidemann: täiendame meetmelehte, et toetuse taotlejaks võivad olla ka mikro- või väikeettevõtjad (kehtib nõue, et on olemas püügiõigus).

Taavi Suitsberg: kas tulevad ka piirhinnad? Kui praegusel perioodil juba saadud toetust, kas uuel perioodil ei saa?

Ain Soome: piirhinnad asendame lihtsustatud kulumeetodiga, mida hetkel töötame välja. EMKF-st mittetoetatud püüniste osas saab uuel perioodil toetust taotleda.

Esta Tamm: kui praegusel perioodil on küsitud toetust hülgekindlamate püüniste osas, kas siis uuel perioodil selektiivsemate peale ei saa toetust?

Ain Soome: selektiivseid püüniseid toetame seal, kus teadusuuring on selektiivsust tõestanud (olemas teadussoovitus Peipsi, Pihkva ja Lämmijärvele). Hetkel on käimas merel mõrdade selektiivsuse uuring. Nendele püügivahenditele, mis on EMKF perioodil toetusega hülgekindlamaks tehtud, on võimalik toetada selektiivsemaks tegemist, mille eelduseks jällegi teadusuuringu olemasolu.

Tuuli Tammla: küsimus lävendipõhise rakendusskeemi kohta.

Ain Soome: lihtsustatud kulumeetod on väljatöötamisel - st teatud mõrrasuuruse eest kindel hind.

Margus Medell: lihtsustatud kulumeetodi puhul kehtestatakse nõ abikõlblik maksumus, mis koosneb materjalihinnast ja töötundide hinnast. Näiteks saame kindla ühikuhinna kehtestada 1-3 m mõrra puhul.

Juhani Papp: lävendipõhine rakendusskeem tähendab seda, et taotlused ei konkureeri omavahel, vaid teatud lävendi vastu. Taotlusvoor võiks olla aastaringiselt avatud – taotleja saab ise valida, millal taotlema tuleb. Rahuldatakse vastavalt taotluste laekumise järjekorrale kuni eelarvevahendeid jagub.

Jaak Velori Sadul: kas järgmisel perioodil võimalik teha mõrda, mis on samaaegselt nii selektiivne, hülgekindlam ja juures on ka hülgepeleti?

Ain Soome: saab taotleda nii hülgekindlamate kui ka selektiivsemate mõrdade soetamist, eeldusel, et on teadusuuringutest tulenev soovitus selektiivsema lahenduse kohta ning lisaks saab taotleda ka hülgepeletit.

Kaire Märtn: kas saame meetmelehtedesse parandusi teha? Ettepanek SWOTi nõrkuste alla lisada majanduslikult oluliste varude seisundi punkt. Võiks olla üks peleti mõlema jaoks ehk nii pringli- kui ka hülgepeleti.

Ain Soome: saame kommentaarid arvesse võtta. Toetatavate tegevuste all olev „mereimetajate peleti“ katab ära nii hülge kui ka pringli.

Herkki Tuus: PRIA on teinud järelevalvet, kui suur on olnud hülgeekraanide kasutus? Vastasel juhul kujuneb püügivahendi uuendamise meetmeks, jooksvate kulude katteks, mitte selektiivsuse meetmeks.

Ain Soome: otstarbekas on toetusega soetatud mõrdadele PRIA poolt paigaldada plomm nii, et aken, mis takistab hülge sisenemist mõrda, jääks plommituna mõrrakere külge.

Herkki Tuus: merel teeb järelevalvet Keskkonnaamet, kas peaksime kaaluma järelevalve volitusnormi neile?

Esta Tamm: selektiivsel püünil ei ole alati hülgepaneeli ees. Keskkonnaametil ei pruugi olla pädevust hinnata mõrralina järgi, kas on hülgekindel mõrd või mitte (pigem võiks plommi olemasolust lähtuda).

Ain Soome: EMKFi perioodil oli nõue, et hülgekindlama püünise toetust sai taotleda mõrdadele, millel oli ka aken, mis takistab hülge sisenemist mõrda. Soovitus on panna plomm nii, et hülge sisenemist mõrda takistav aken on mõrrakere külge plommitud. Kui Keskkonnaamet tuvastab püügil mõrdasid, millel on plomm olemas, on Dyneema materjalist mõrd ja puudub hülge sisenemist mõrda takistav aken, siis on tegemist EMKF toetuse saamise tingimuste rikkumisega.

2. Toetusmeetme „Kalanduspiirkonna kohaliku arengu strateegia rakendamine“ tutvustamine – kalamajandusosakonna kalanduse arengu büroo nõunik Margus Medell
Kuulati: kalamajandusosakonna kalanduse arengu büroo nõunik Margus Medell'i ettekannet „Kalanduspiirkonna kohaliku arengu strateegia rakendamine“.

Küsimused ja vastused, sõnavõttud:

Esta Tamm: kas keskmise suurusega ja suurettevõtetal on võimalik toetust taotleda? Näiteks sadam kuulub keskmise suurusega ettevõtja omandisse.

Ain Soome: vee-elusressursside väärindamiseks saab toetust mikroettevõtja, ei ole plaanis lähenemist muuta. Sadamate osas võib kaaluda erisust – läbirääkimiste teema.

Urmas Pirk: kas uuel perioodil on võimalik arendada sadamate osas multifunktsionaalsust?

Ain Soome: järgmisel perioodil on plaanis seda toetada.

Juhani Papp: multifunktsionaalsuse osas on teatud piirid, peab säilima side kalandusega, see on meetme määruste arutelude teema.

Valdur Noormägi: kas asendustegevuste nimekirja on plaanis kitsendada meetme määruuses? Asendustegevused võiksid olla rohkem seotud kalandusega.

Ain Soome: rannakalanduses on püügihooaeg lühike, rannakaluri tegevuse mitmekesistamise osas ei ole plaaninud valdkondlikke piiranguid.

Esta Tamm: kas kalandussektori ettevõtja definitsiooni on kavas täpsustada?

Ain Soome: meie eesmärk on toetada kalureid, kes tegelevad majandustegevusega kalanduse valdkonnas st saavad sellest tulu, ei piisa vaid püügiõiguse olemasolust.

Juhani Papp: üks võimalus on vaadata deklareeritud püügikoguste järgi ja piirkonniti erinevalt, kriteerium seada selle järgi, et taotleja püüab kindla % piirkonna keskmistest püügikogustest, oluline leida üles piirkonna kalur, kellele täiendavaid sissetulekuid tekitada.

Tuuli Tammla: juba praeguses strateegias oleme lahendanud nii, et liiga väikese püügiga ei saa mitmekesistamise osas toetust taotleda.

Esta Tamm: projektide hindamiskomisjon vaatab juba praegu väljapüükide järgi.

Herkki Tuus: peaksime vältima olukorda, kus enamus meetmevahendeid läheb nn hobikaluritele tegevuste mitmekesistamiseks.

Siim Tiidemann: kutselise kaluri definitsioon vajab eraldi ja täiendavat arutelu.

Valdur Noormägi: kas uuel perioodil jätkub koelmute taastamine ja kas on plaanis rohkem toetada taasasustamist?

Ain Soome: kudealade taastamise võimalus jätkub ka uuel perioodil, kohaliku tähtsusega tegevuste jätkamine on oluline. Fondi vahenditega on lubatud taasasustamine vaid angerja osas

ja eksperimentaalne asustamine. Samas peab angerja asustamise toetamine olema angerjavarude taastamise eesmärgiga mitte püügivõimaluste suurendamise eesmärgiga. Juhani Papp: kindlat eelarve % ette ei kirjuta, see on kohaliku piirkonna otsustada, palju vahendeid eri tegevustesse panustatakse.

Kaire Märtn: meetmelehe PÕKA olukorrajelduses on välja toodud vaid majanduslik ja sotsiaalne taust, rannapiirkondadega haakub ka see, et kohatine liigne püügikoormus ohustab kalavarusid ning püüki ohustavad arvukad hülge- ja kormorani asurkonnad. PÕKA eesmärkide all võiks välja tuua ka keskkonnanäesmärgi. Nõrkuste all välja tuua majanduslikult oluliste kalavarude seisundi punkti. Toetatavate tegevuste alla võiks lisada rannapiirkondade panustamise kormoranide ja hüljeste ohjajasse. Leiame, et rannapiirkonnad peaksid tegelema koelmutega, eksperimentaalse asustamisega. Saadame Keskkonnaministeeriumi ettepanekud kirjalikult.

3. EMKVF 2021-2027 rakenduskava meetmete struktuur – kalamajandusosakonna nõunik Juhani Papp

Kuulati: kalamajandusosakonna nõunik Juhani Papp'i ettekannet „EMKVF 2021-2027 rakenduskava meetmete struktuur“.

Küsimused ja vastused, sõnavõttud:

Valdur Noormägi: kas EL näeb ette rahalise jaotuse meetmete osas?

Juhani Papp: teatavad eelarve jaotamise reeglid on EL poolt paika pandud. Andmete kogumise, kontrolli ja järelevalve osas on minimaalne panus 15%; kliimaeesmärkidesse peab olema suunatud vähemalt 30% (meetmete panustamine kliimaeesmärkidesse on sätestatud EMKF määruse lisas); tehnilise abi osas on kehtestatud maksimaalseks piiriks 6%. Vähemalt 10% suunatakse bioloogilisse mitmekesisusse, hetkel ei ole teada täpne arutamismeetod. Laevastikuga seotud toetustele kokku (esimese laeva soetamine, mootorite vahetamine, kogumahutavust suurendavad investeeringud, laevade lõplik püügilt eemaldamine, püügitegevuse ajutine peatamine) on ette nähtud maksimaalselt 15% või 6 milj. eurot.

Riho Gross: riiklike uuringute programmi võiks lisada ka bioloogilise mitmekesisusega seotud muid teemasid (ei ole ainult kitsalt kudealad).

Juhani Papp: I prioriteedi erieesmärk 6 all on ette nähtud kudealade teemad ja uuringud, mis seotud kudealade taastamisega, peaksid sinna alla minema.

4. Kalalaevastiku toetamise tingimused - kalamajandusosakonna nõunik Juhani Papp

Kuulati: kalamajandusosakonna nõunik Juhani Papp'i ettekannet „Kalalaevastiku toetamise tingimused“.

Küsimused ja vastused, sõnavõttud:

Urmas Pirk: täpsustada järgmiseid nõudeid: püügipäevade arv vähemalt 60 päeva, töötamise aeg 5 aastat või kalurikvalifikatsiooni olemasolu.

Juhani Papp: 60 päevaga ei saa midagi teha, sellised investeeringud on alati keelatud. Kvalifikatsiooniks kaluri kutsetunnistus on piisav, kalurikvalifikatsiooniga võrdväärseks loetakse 5 aasta pikkust töökogemust.

Esta Tamm: elektroonse püügipäeviku probleemiks on see, et püügipäevi loetakse erinevalt. Kui mitme paadiga käiakse merel korraga, kas saab sisestada mitu paadinumbrit?

Ain Soome: parandame andmete kogumise süsteemi, peaks olema võimalik raporteerida mitut laeva.

Ekspertkomisjoni liikmed leidsid, et noore kaluri toetuse teema vajaks pikemat arutelu ning ettekanne „Kalalaevastiku toetamise tingimused“ saadetakse liikmetele tutvumiseks, et kujundada toetuse vajalikkuse osas seisukohad.

5. Muud küsimused

Istungi alguses tekkisid küsimused seoses püügivahendite kontrollimisega ning sellele küsimusele vastas PRIA arengutoetuste osakonna teenuste juht Merle Juur, et 2019. a suvel toimusid püügivahendite kontrollid koos Keskkonnainspeksiooniga ning ei saa öelda täie kindlusega, et püügihetkel hülgepaneel ei kasutata, kuna kohapealne kontroll toimub maa peal, kus puudub nõe, et paneel peab ees olema. Kindlasti plaanitakse koostööd jätkata ning kohapealseid kontrolle edaspidi teostada.

Otsustati: istungi materjalid saadetakse ekspertkomisjoni liikmetele, tagasiside hiljemalt 16. aprilliks 2021 (k.a tagasiside SWOTi osas). Laevastiku meetme osas lisaarutelu aprilli lõpus-mai alguses.

(allkirjastatud digitaalselt)

Siim Tiidemann

Kalanduspoliitika ja välissuhete asekanter

Ekspertkomisjoni esimees

(allkirjastatud digitaalselt)

Merle Vesiloo

Protokollija

Kalamajandusosakonna

kalanduse arengu büroo nõunik